

KATTEN

Joshua Dutré

‘Tijd doorgebracht
met katten is nooit
verspild.’

Sigmund Freud

INHOUD

Voorwoord ... 9

Inleiding: Voor je een kat kiest ... 13

- Wil je wel een kat? Stel jezelf deze vragen ... 13
- Jij kiest de kat. Of kiest de kat jou? ... 14
- Een kat in een zak? ... 14
- Kies je kat goed ... 15
  - Kittens ... 15
  - Raskatten ... 16
  - Volwassen katten ... 19
- Waar kun je terecht om een kat te kopen of te adopteren? ... 20
  - Adopteren ... 20
  - Kopen ... 20
- Snip & chip ... 22
  - Castreren en steriliseren ... 22
  - Identificeren en registreren ... 24

Deel 1: Wat is dat nu voor een beest, de kat? ... 29

- Hoe kwam een wild dier zoals de kat bij mensen terecht? ... 30
- The predator cat ... 35
- De kat als prooidier: het innerlijk bange konijntje ... 35
- Kat versus mens: twee totaal verschillende werelden ... 38
  - Zicht ... 38
  - Geur ... 42
  - Gehoor ... 45
  - Tast ... 46
  - Smaak ... 48
- The social cat(astrophe) ... 50
- Het belang van territorium ... 51
- Communi-kat-ie ... 53
  - Lichaamstaal ... 53
  - Geluid ... 58
  - Geur ... 59
  - Aanraking ... 61
  - Krabben ... 62
- The cat-racter ... 63
  - Opvoeding ... 63
  - Zelfvertrouwen ... 63
  - Socialisatie ... 63

Genetisch/ras ...	64
Emoties ...	64
Kattenanatomie voor dummy's ...	68

Deel 2: De vijf voorschriften ... 71

1. Het voorschrift voor goede voeding ... 73

Wat is goede voeding? ...	73
Droog versus nat ...	74
Rauwe voeding ...	77
Vegan ...	77
Hoe bied ik mijn kat voeding aan? ...	78
Traktaties ...	84
Water ...	84

2. Het voorschrift voor een goede omgeving ... 91

Thermisch comfort: warm en koud ...	91
Warmte ...	91
Kou ...	92
Schuilplaatsen ...	95
Kattenbakken ...	95
Automatische kattenbakken ...	98
Binnen- of buitenkat? ...	99

3. Het voorschrift voor een goede gezondheid ... 103

Preventie ...	103
Vaccinatie ...	103
Ontworming ...	106
Ontvlooiën ...	110
Teken ...	113
Jaarlijkse check-up ...	116
Tanden ...	116
Ogen ...	117
Oren ...	117
Hart ...	118
Buik ...	118
Klieren ...	118
Huid en vacht ...	118
Andere onderzoeken ...	119

Hoe krijg ik mijn kat bij de dierenarts? ...	122
Vooraf ...	122
D-DAY – Dierenartsdag ...	124
Wat als ik het vertrouwen in mijn dierenarts verlies? ...	127
Genezende geneeskunde ...	132
Jeuk ...	134
Urinewegproblemen ...	135
Niesziekte ...	137
Tandproblemen ...	139
Overgewicht ...	145
Overgeven ...	148
Diarree ...	150
Andere ziekten ...	152
Spoedgevallen ...	152
Welke planten zijn giftig voor mijn kat? ...	162
Welke etenswaren zijn giftig voor mijn kat? ...	165
Vachtverzorging ...	168
The purrfect fur ...	168
Medische problemen ...	169
Verkeerde vachtzorg ...	170
Voorkom vachtcatastrofen met deze zeven stappen! ...	172
Nog enkele FAQ's ...	176

4 & 5. De voorschriften voor gepast gedrag ... 179

Het belang van een goede start ...	180
Schuilplaatsen ...	182
Hoogtes ...	183
Spel ...	185
Kruiden ...	189
Kattenkruid – nepetalacton ...	189
Matatabi – silver vine ...	190
Valeriaan ...	190
Andere kruiden ...	190
Ruimte ...	191
Een extra kat in huis ...	192
Samen uit, samen thuis ...	192
Ik heb al een kat en wil haar graag een vriendje geven ...	193
Mag ik ongewenst gedrag bestraffen? ...	196
Katten en vakantie ...	198
Je kat thuislaten of naar een kattenhotel? ...	198

Deel 3: Katten op leeftijd ... 203

Wat is een senior kat? ... 204

Waar moet ik op letten bij mijn senior? ... 205

Dokter, ik heb de indruk dat mijn kat niet meer goed ruikt/ziet/hoort ... 205

Geur ... 205

Zicht ... 207

Gehoor ... 210

Dokter, mijn oudje beweegt wat minder (soepel) ... 212

Wat is artrose? ... 212

Wat kunnen we eraan doen? ... 214

Dokter, mijn oudje drinkt (en plast) meer dan vroeger ... 215

(Chronisch) nierfalen ... 216

Een hyperactieve schildklier ... 218

Suikerziekte of diabetes ... 220

Een klein woordje over te hoge bloeddruk ... 222

Dokter, mijn oudje begint zich zo raar te gedragen ... 224

Wat is cognitief disfunctiesyndroom? ... 224

Tot slot: katten en kanker ... 227

Als het einde echt nabij is... ... 230

Hoe neem ik afscheid van mijn viervoeter? ... 234

Hoe voelt het voor jou om een dier te laten inslapen, dokter? ... 235

Moet ik erbij blijven als mijn katje inslaapt? ... 236

Wat gebeurt er nadien? ... 239

Dankwoord ... 240

Welke onderzoeken kan je dierenarts adviseren? ... 242

Verklarende woordenlijst ziekten ... 246

Kattenaids of FIV (felien immunodeficiëntievirus) ... 246

Kattenleukemie of FeLV (felien leukemievirus) ... 247

Epilepsie ... 248

Feliene infectieuze peritonitis (FIP) ... 250

Allergie ... 252

Aanbevolen extra lectuur voor geïnteresseerden ... 255

VOORWOORD

Liefste lezer,

Ik richt me even tot jou om je te vertellen hoe blij ik ben dat jij dit boek nu aan het lezen bent. Dat wil namelijk zeggen dat het jouw doel is om jouw kat(ten) een zo lang, gelukkig en vooral gezond mogelijk leven te schenken. Uiteraard is dit boek er niet zomaar gekomen. Het is uit mijn pen gevloeid (of beter: uit mijn toetsenbord 😊) omdat ik het gevoel heb dat er behoefte aan is. Al jarenlang halen wij katten in huis, omdat ze 'gemakkelijke' huisdieren zijn. Zeker als je het vergelijkt met die andere heel populaire viervoeters: honden.

De waarheid is dat onze huiskatten de meest fantastische, complexe, instinctieve wezens zijn waarmee we onze levens mogen delen. Ze werden niet voor niets ooit als goden aanbeden!

Oppervlakkig gezien zou je een kat kunnen vergelijken met een boze, wraakzuchtige god die vooral goed nors kan kijken en dingen van tafel kan pleuren. Een god die ons, zijn onderdanen, graag pest door in de gordijnen te klimmen, 's nachts te miauwen en het huis op stelten te zetten.

Maar... zouden we katten echt nog als goden aanbidden, dan zouden onze huizen een stuk meer ingericht zijn als tempels voor hen. Met sappige muisjes en fladderende vogeltjes om op te jagen, elk moment van de dag. Met plankjes aan elke muur en bomen in elke kamer om hun koninkrijk te kunnen aanschouwen. Met een kattenzandbak in elke ruimte. Met baasjes die hen op hun wenken zouden bedienen en zouden voldoen aan elke vraag. En de dierenartsen zouden ze aan de honden voederen, vermoed ik... Probeer de gemiddelde kat maar eens uit te leggen dat wij proberen te helpen!

Mijn beschrijving van een ideaal kattenhuis kan raar klinken, maar katten zijn nu eenmaal geen honden. Katten zijn prooidieren met geheel eigen instincten, die allemaal gericht zijn op één doel: overleven! Oftewel: niet opgevreten worden door een roofdier. Daarom zijn katten boomklimmers, geen grondlopers. Ze zijn sprinters, geen langeafstandsjagers. Ze zijn gemaakt om alleen te jagen, niet in groepen. Ze schuilen of vluchten al bij de gedachte aan gevaar. Beter er tien keer te vaak vandoor gaan dan één keer te weinig. Want dan eindig je als iemands snack...

Ook op medisch vlak zijn ze *one of a kind*. Ze hebben misschien dezelfde organen als mensen en honden, maar toch werken ze helemaal anders. Ze zijn gebouwd om te overleven in een droge, warme woestijnomgeving. Hun hyperefficiënte niertjes verslijten sneller dan we zouden willen. Ze zijn pure carnivoren, die enorm afhankelijk zijn van stofjes uit hun voeding om gezond te blijven. Ze zijn meesters in het verbergen van pijn, waardoor je als baasje superalert moet zijn om te zien dat er iets mis is. Op dat vlak lijken ze, vergeef me de vergelijking, nog het meest op konijnen!

Ik ben heel blij dat er de laatste jaren meer en meer inzicht komt in de wonderlijke wereld van onze katten. Dames zoals Anneleen Bru (*I love happy cats* en *Felinova*) en Joline De Jaegher (*Chat-o-Gand* en kattenkinderboek *Snor*) hebben er hun missie van gemaakt om zo veel mogelijk baasjes te helpen hun katten beter te begrijpen. Ze hielpen ook dit boek naar een hoger niveau te tillen. Voor alles wat jullie doen: merci, lady's!

Dit boek is mijn bescheiden bijdrage aan een betere wereld voor onze allerliefste poezen. Ik wens jullie heel veel leesplezier toe, alsook heel wat nieuwe inzichten. Ik ben bijzonder trots op het laatste hoofdstuk, dat volledig gewijd is aan de beste zorg voor onze oudere katjes. Want als het op deze kritieke periode in hun leven aankomt, geloof ik er sterk in dat we nog zoveel meer voor ze kunnen doen. Maar daarvoor moeten we eerst weten waar we op moeten letten!

Geniet van het boek, en van de liefde van jullie fantastische poezen.

Liefs,
Joshua

'One small cat
changes coming home
to an empty house
to coming home.'

Pam Brown

Voor je een kat kiest

Heb je dit boek aangeschaft vóór je een kat in je leven verwelkomt? Super! Dat wil zeggen dat je je goed wilt voorbereiden. En dat is ook nodig. De belangrijkste vraag die je je moet stellen, is: ben ik écht klaar voor één of meerdere vrienden met snorharen? Zoals bij zoveel zaken bestaat er een simpele manier om hieruit te komen. Bekijk even de volgende vragenlijst.

Wil je wel een kat? Stel jezelf deze vragen

- Kun je ermee leven dat je kat niet op je schoot komt liggen of niet graag geknuffeld wordt?
- Kun je ermee omgaan dat je kat af en toe muizen of vogeltjes mee naar huis brengt (als je haar naar buiten laat)?
- Ben je bereid om de komende vijftien tot twintig jaar voor je kat te zorgen?
- Ben je er zeker van dat er niemand in je gezin allergisch is voor katten?
- Is iedereen in het gezin enthousiast om een kat te nemen?
- Heb je er veertig tot vijftig euro per maand voor over om je kat te verzorgen? En heb je een spaarpotje voor jaarlijkse check-ups bij de dierenarts en onverwachte medische kosten?
- Kun je de kat naar een pension brengen of een oppas thuis regelen als je op vakantie gaat?
- Vind je het oké om overal in huis kattenhaar te vinden?
- Wil je tijd en moeite besteden aan je kat?
- Wil je je huis inrichten voor je kat? Met andere woorden: ben je bereid om meerdere kattenbakken, krabpalen en andere kattenspullen in huis te zetten?
- Wil je je kat de vrijheid geven om te gaan en staan waar ze wil, ook als je niet thuis bent?

Kortom: ben jij bereid om je levensstijl, gewoontes en huis aan te passen aan een levend, denkend en voelend harig wezentje? Ben je bereid om echt samen te leven met een kat?

Antwoorde je overal 'ja' op? Dan is het duidelijk: je bent klaar voor een kat.

Jij kiest de kat. Of kiest de kat jou?

Een kattenmens of kattenliefhebber wórd je niet, je bént het – of niet. Maar hoe weet je welke kat het best bij jou (en je gezin) past?

Kies een kat nooit alleen op basis van uiterlijk. Kies de kat die matcht met jouw levensstijl en verwachtingen. Denk ook goed na over het gewenste karakter.

Een kat in een zak?

Al jarenlang verwelkom ik trotse baasjes met hun (nieuwste) gesnorhaarde gezinslid in mijn praktijk. En het is opvallend: nieuwe kattenbaasjes kiezen in de eerste plaats voor een kitten. Logisch, ze zijn dan ook überschattig. Maar er is nog een reden: ze denken vaak dat ze een jong katje nog naar hun hand kunnen zetten.

Criterium nummer twee op basis waarvan mensen een kat kiezen: het uiterlijk. De kleur, het patroon in de vacht, het snoetje... Begrijpelijk, maar ze zorgen er wel voor dat velen een kat in een zak kopen. Want even nuanceren:

- Het karakter van een kat is voor een groot deel aangeboren. Hoewel je het gedrag van je kat wat kunt beïnvloeden door in al haar basisbehoeften te voorzien, kun je toch niet verwachten dat elke kitten uitgroeit tot een hypersociale en zelfverzekerde allemansvriend.
- Kleren maken de man? Misschien wel. Maar de vacht maakt allerm minst de kat. Ook het uiterlijk van een kat zegt helemaal niets over het karakter. Daarin zijn dieren precies als mensen. Je kunt iemand enorm aantrekkelijk vinden en denken je droomprins of -prinses gevonden te hebben. Maar als je karakter botst met dat van je vlam, is die relatie meestal geen lang leven beschoren.

Kies je kat goed

Hoe kies je dan wel een kat? Ik help je op weg.

KITTENS

Begin met deze vraag: wil ik een jonge kat? En neem ik het risico dat het karakter van de kat, als ze volwassen is, niet voor de volle honderd procent bij mij zal passen? Dan kun je op zoek gaan naar een kitten.

Bij een kitten heb je nog altijd de keuze:

- Adopteer je een kitten via een erkende zwervkattenopvang of een asiel?
- Haal je een raskitten bij een fokker?

Wat ik zou doen?

Uiteraard ben ik een grote voorstander van adoptie, maar alle begrip voor mensen die een voorkeur hebben voor een bepaald ras. Opgelet: laat je ook hier niet te veel leiden door je emoties of je ogen.

RASKATTEN

Weet je dat raskatten heel wat medische problemen kunnen krijgen? Dat is het gevolg van inteelt. Lees je dus goed in over de problemen die vaak voorkomen bij het ras dat jij voor ogen hebt. En check of de fokker hierop heeft laten testen (als dat mogelijk is).

TIP VAN DE DIERENARTS

Als dierenarts wil ik de nadruk leggen op het feit dat extremen nooit goed zijn. Met extremen bedoel ik voornamelijk extreem korte snuiten (perzen), extreem korte poten (munchkins) en katten met hangoortjes (Scottish folds). Die extremen brengen een hele lading gezondheidsproblemen met zich mee. En die kun je nooit goedpraten vanuit een ethisch standpunt.

Staar je niet blind op de verwachtingen van het karakter. Oké, er zijn studies die suggereren dat sommige karaktertrekken meer voorkomen bij bepaalde rassen. Maar dat neemt niet weg dat er ongelofelijk veel verschillen bestaan tussen de individuele katten van een bepaald ras.

Het is perfect mogelijk dat jouw kat, in principe eentje van een 'supermensgericht en aanhankelijk ras', het liefst zo ver mogelijk uit de buurt van mensen blijft. En daar is helemaal niks mis mee! Of misschien haal je een Britse Korthaar in huis vanwege het rustige karakter en groeit je kat op tot een hyperactieve losbol. Tja.

FABEL

Hoe vroeger ik een kitten bij de moeder weghaal, hoe beter.

Fout! Dit is een misvatting. Eentje die niet zonder gevolgen is en voor heel wat dierenleed zorgt. Helaas worden kittens vaak al op de leeftijd van enkele weken weggehaald bij de moederpoes. Ze worden dan bewust nog met de papfles grootgebracht.

Het (verkeerde) idee hierachter? Zo zal de kittens automatisch meer op mensen gericht zijn. Maar niets is minder waar. Een kitten heeft echt de stabiele opvoeding van de moeder nodig om later zelf uit te groeien tot een stabiele kat.

Dus alsjeblieft, laat een kitten minstens twaalf weken bij de moeder voor je haar weghaalt. Dat is tegenwoordig ook wettelijk verplicht.

Een kitten later weghalen? Dat kan zeker.

▲ Een uitzondering hierop vormen kittens van wilde zwerfkatten. Die neem je het best regelmatig even bij de moeder weg, zodat ze vertrouwd raken met mensen. Maar doe dit niet op eigen houtje, het zou je weleens wat schrammen kunnen opleveren. Laat het over aan een gespecialiseerde zwerfkattenopvang.

VOLWASSEN KATTEN

Heb je toch liever een volwassen kat met een karakter dat al bekend is? Daarvoor kun je op een aantal plekken terecht (zie p. 20).

Het voordeel is dat de medewerkers van adoptie-instanties al een goed idee hebben van het karakter van de volwassen kat. Soms weten ze iets over hoe de kat zich in haar vorige huis gedroeg. Maar vaak hebben ze veel betrouwbaardere informatie uit hun eigen observaties van het gedrag in bepaalde omstandigheden.

Je kunt ook een bezoekje brengen aan de kat die jij graag zou adopteren. Dan kun je kennismaken en voelen of de kat goed bij je past. Een aanrader!

FABEL

Een adoptiekat staat gelijk aan een probleemkat

Dit is absoluut niet waar. Helaas leven veel van onze katten nog altijd in omstandigheden waarin totaal geen rekening gehouden wordt met hun natuurlijke behoeften. Dat zorgt er soms voor dat ze gedrag vertonen dat eigenaars als problematisch bestempelen.

Een onzekere kat in een huis met veel kindjes, waar ze nergens kan schuilen en de hele tijd tegen haar wil opgepakt wordt, kan weleens in huis plassen. Zet diezelfde kat in een omgeving waar ze rust vindt, kan schuilen en niet tegen wil en dank geknuffeld wordt, dan is de kans groot dat het probleemgedrag verdwijnt.

Wel een kleine kanttekening: een thuissituatie is geen asielsituatie. Je kunt nooit met honderd procent zekerheid voorspellen hoe het thuis zal gaan. Maar in de meeste gevallen heb je met een adoptiekat toch echt een goed idee van welk huisgenootje je erbij krijgt.